

Ženske v gozdarstvu

dr. Polona Hafner, Gozdarski inštitut Slovenije

Darja Stare, mag. inž. gozd., Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

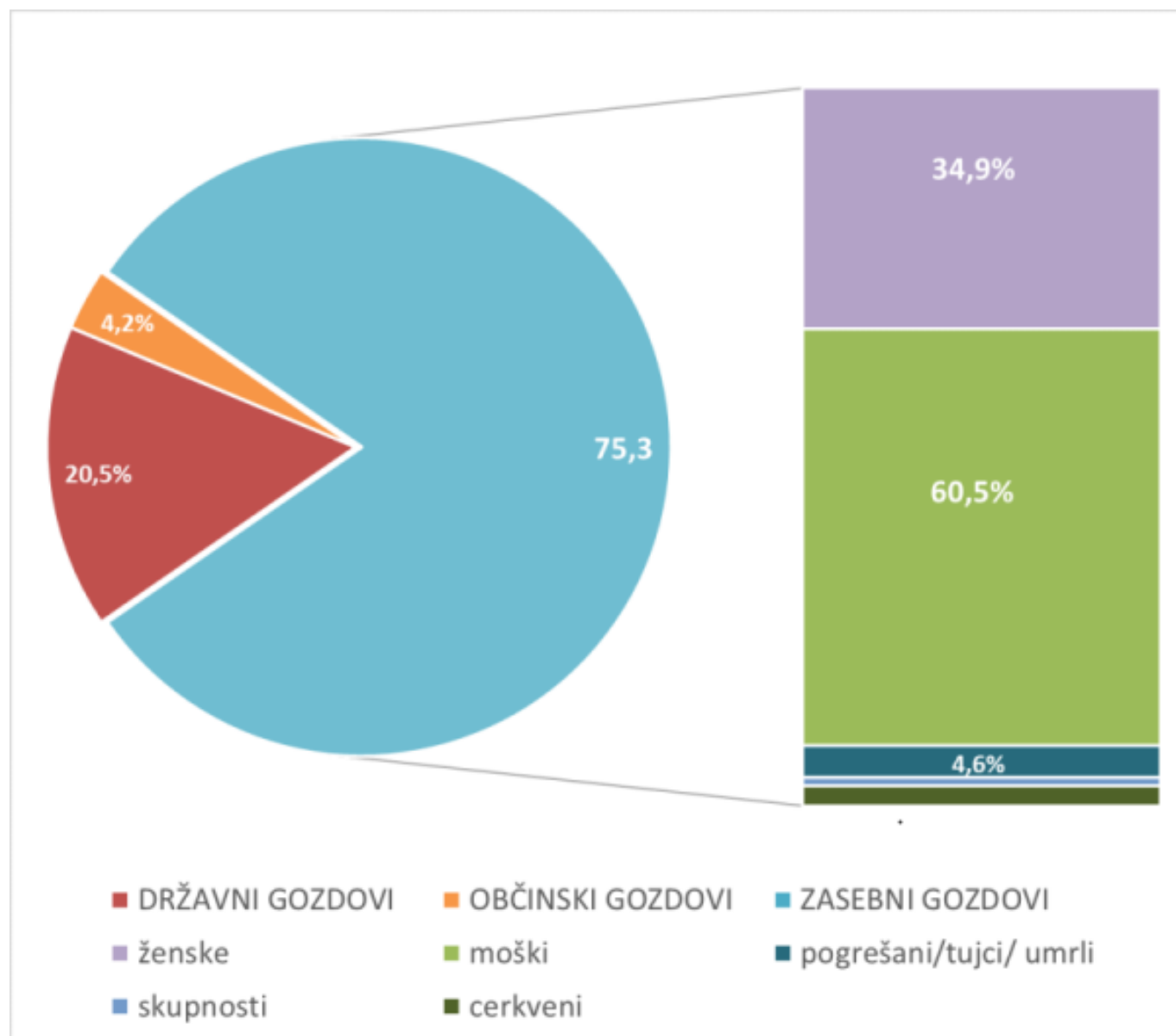
Objavljeno na spletu 24.03.2021

Globoko zakoreninjena tradicionalna vloga spolov se odraža na različnih področjih človekovega delovanja. Politike, usmerjene v enake možnosti, še danes niso mogle preseči te splošne ideje. Po navedbah Evropske komisije (2016) je udeležba žensk na trgu dela v vseh državah EU manjša od udeležbe moških. Še več, zaposlene ženske opravijo manj delovnih ur, delajo v sektorjih z nižjimi plačami in zasedajo nižje položaje kot moški, kar povzroča precejšnje razlike v plačah in dohodku med spoloma. Prav tradicionalne vrednote in dojemanje vloge žensk v družbi, vplivajo na zastopanost žensk v gozdarskem sektorju, ki so še danes v mnogih državah, predvsem pri odločanju, potisnjene na rob (FAO, 2006). Vendar je vloga žensk pomembna. Ženske namreč prinašajo drugačna stališča in pristope, vnašajo ustvarjalnost in inovativnost ter prispevajo k učinkovitim rešitvam, komunikaciji in skupinskemu delu. Gozdarstvo je v Sloveniji še vedno predvsem v domeni moških, vse več žensk pa zaseda nekatera pomembna delovna mesta in tudi delež gozdark se povečuje.

Ženske lastnice gozdov

V strukturi lastništva slovenskih gozdov zasedajo ženske pomembno vlogo. Namreč kar 41 % je ženskih lastnic gozda, in s tako visokim deležem Slovenija sodi v sam vrh EU. Imajo pa ženske v povprečju manjše posesti in s tem manj gozdnih površin kot moški, le 35 %. Razlike med spoloma vplivajo na odnos do lastništva in gospodarjenja z gozdovi. Ena od značilnih razlik je ta, da so lastnice gozdov bolj naklonjene zagotavljanju ekoloških in socialnih funkcij gozda in manj ekonomskih.

Slika 1: Prikaz razdelitve površin slovenskih gozdov (vir podatkov: Zavod za gozdove Slovenije. Podatki o gozdnih posestih, 2020).

Ženske, zaposlene v gozdarskem sektorju

Po podatkih Statističnega urada RS je v letu 2019 v slovenskih gozdovih delalo nekaj več kot 7.300 redno zaposlenih in sezonskih delavcev, kar je 26 % več, kot jih je bilo v letu 2013, torej v letu pred izrazitim povečanjem vremenskih ujm in povečanim deležem sanitarne sečnje. Vrednost gozdarske proizvodnje pa je v letu 2019 znašala 547,6 milijonov EUR. Žal ne razpolagamo s podatkom, kakšna je celostna spolna struktura zaposlenih v gozdarstvu. Če pogledamo nekaj vidnejših institucij s področja gozdarstva pa ugotovimo, da je med zaposlenimi gozdarskimi strokovnjaki več moških kot žensk, in da so le te redkeje na vodilnih položajih.

- Najvišji organ gozdarske oblasti v Sloveniji je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na področju gozdov in gozdarstva deluje Direktorat za gozdarstvo in lovstvo, ki ima 28 % od vseh zaposlenih žensk gozdark in nobena med njimi ni na vodilnem položaju.
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ki je krovna interesna organizacija fizičnih in pravnih oseb, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, gozdarstvom in ribištvom, ima med svojimi zaposlenimi zgolj 5 % gozdarjev, med njimi pa ni nobene ženske.
- Zavod za gozdove Slovenije, ki opravlja javno gozdarsko službo v vseh slovenskih gozdovih, ne glede na lastništvo, ima med svojimi zaposlenimi 13 % žensk. Izmed teh jih ena tretjina opravlja delo revirne gozdarke.
- Gozdarski inštitut Slovenije, ki se ukvarja z raziskovanjem na področju gozdov, gozdne krajine, gozdnega ekosistema, ekologije divjadi, lova, gospodarjenja z gozdovi, uporabe gozdnih dobrin in storitev, ima med raziskovalci 35 % žensk. V strukturi mlajših raziskovalcev (manj kot 5 let delovnih izkušenj) predstavljajo ženske 47 % in v strukturi starejših raziskovalcev (več kot 5 let delovnih izkušenj) predstavljajo ženske 29 %.
- V okviru gospodarjenja z državnimi gozdovi, družba Slovenski državni gozdovi, zaposluje 12 % žensk in od tega le 4 % gozdark. Nobena med njimi ni na vodilnem položaju.

Ženske v izobraževanju na področju gozdarstva

Za poklicno usposabljanje s področja gozdarstva v Sloveniji skrbita srednja gozdarska in lesarska šola v Postojni in Mariboru. Dijaki lahko izbirajo med srednješolskim strokovnim (4 leta) in poklicnim programom (3 leta). V šolskem letu 2020/21 je na teh dveh šolah v triletni program vpisanih 72 učencev, med katerimi ni nobene ženske učenke. V štiriletni program je vpisanih 117 učencev, od tega pa 8 % žensk. Šoli skupaj zaposlujeta 21 učiteljev za področje gozdarskih strokovnih predmetov. Samo ena izmed njih (to predstavlja 5 %) je ženska. Med učitelji za splošne predmete pa je 51 % žensk.

Akademsko izobraževanje na področju gozdarstva izvaja Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani v okviru Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. V obdobju 2000–2019 je bilo med diplomanti na strokovnem študiju gozdarstva 10 % žensk. Na univerzitetnem študiju gozdarstva so v istem obdobju ženske predstavljale 26 % diplomantov. Med študenti, ki so končali magisterij, pa je bilo 39 % žensk. Od sprejetja bolonjskega sistema leta 2007 so ženske predstavljale 16 % diplomantov na prvi in drugi bolonjski stopnji. Med doktorji znanosti, ki so študij zaključili v zadnjih 20 letih, so ženske predstavljale 35 % vseh študentov. Oddelek za gozdarstvo ima med svojimi zaposlenimi 29 % žensk. Izmed tega 79 % žensk dela na področju raziskovanja in izobraževanja v gozdarstvu, ostale so del administracije. Gledano na vse zaposlene je zgolj 22 % žensk zaposlenih kot strokovnjakinj na področju gozdarstva.

Gozdovi v ženskih rokah

Kljub pomembni vlogi žensk v gozdarstvu, v Sloveniji nimamo iniciative, ki bi povezovala deležnice v gozdarstvu. V letu 2019 je bil ustanovljen Svet za ženske na podeželju, ki je med drugim namenjen spremljanju položaja žensk na podeželju, pomemben del podeželja pa predstavlja tudi gozdarstvo. Vendar omenjeni Svet zajema le en manjši del žensk, ki je aktivno ali pa pasivno, del slovenskega gozdarstva. S podobnim stanjem se soočajo tudi številne druge evropske države, medtem ko v posameznih državah že potekajo aktivnosti z namenom večje angažiranosti žensk na tem področju. S ciljem okrepitve gozdarskega sektorja na območju Podonavja na lokalnem, regionalnem in mednarodnem nivoju s pomočjo večjega vključevanja žensk smo julija 2020 na Gozdarskem inštitutu Slovenije začeli izvajati mednarodni projekt »Gozdovi v ženskih rokah« Fem4Forest (Forests in Womens Hands). Projekt je financiran v sklopu programa Interreg Danube Transnational Programme. V projekt je vključenih 14 partnerjev iz 10 držav (Slovenija, Hrvaška, Avstrija, Nemčija, Bosna in Hercegovina, Srbija, Romunija, Češka, Bolgarija, Ukrajina). Projekt ponuja nov in inovativen pristop pri izobraževanju in mentorstvu, z željo spodbuditi in omogočiti bolj dejavno vlogo žensk v vseh segmentih gozdarskega sektorja.

Viri

Evropska komisija, 2016. Ženske na trgu dela.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/european-semester_thematic-factsheet_labour-force-participation-women_sl.pdf

FAO, 2006. Time for action: Changing the gender situation in forestry.
<http://www.fao.org/forestry/10952-0dc39dc097e544f4dbe8167fb9b62ea99.pdf>

Fem4Forest, 2021. Report on current situation and position of women in forestry in Danube region.
Zavod za gozdove Slovenije. Podatki o gozdnih posestih. 2020.